

*Доротюк Ольга Геннадіївна,
науковий співробітник відділу
профільного навчання
Інституту педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ.

Модель компетентності включає в себе компоненти когнітивні, афективні і вольові. Для визначення рівня компетентності необхідно враховувати всі три. Крім них, слід враховувати оточення учня. Визначивши роль, яку відіграє оточення, актуалізується інформація про цінності учня, що дає можливість прослідкувати початкові етапи формування компетентностей та наступні етапи їх розвитку.[1]

Які дії педагога у визначенні компетентності учня і чим вони відрізняються від визначення рівня знань та умінь в умовах традиційної школи?

- Педагоги, як і батьки повинні відмовитись від спостереження і накопичування фактів про поведінку дітей, вони самі повинні підготувати і створювати такі ситуації, при яких учні залюбки займаються цікавою роботою і в дії проявляються характеристики їх особистості.
- Далі педагог визначає, який вид діяльності вибирають учні і які види компетентності вони проявляють спонтанно при виконанні такої діяльності.
- Ініціатива є важливою в компетентнісно орієнтованому навчанні. Ініціатива проявляється в тому випадку, якщо учень особисто зацікавлений в конкретній дії. А це означає, що досягнення конкретних результатів залежить від особистісних цінностей учня, як належить виявити учителю.[2]
- Наступним кроком є діагностування здібностей учнів, їх інтересів та захоплень, визначити компетентності неможливо без такого діагностування. Для діагностики потрібно мати знання про діагностичний інструментарій психологічний і педагогічний.
- Для оцінки компетентності необхідно об'єднати знання про поведінку, ціннісну орієнтацію учня та звести воєдино когнітивні, емоційні і вольові зусилля його для досягнення результатів.

Поскільки, компетентнісно орієнтоване навчання, направлене на розвиток компетентностей учня, воно повинно базуватись на цінностях особистості. Вчителі мають уміти визначати цінності і мотиви учнів і враховувати їх при розробці чи пошуку освітніх технологій.[3]

Це шлях в напрямку підвищення ефективності освіти, до навчання, яке направлене на розвиток компетентностей школярів.

Ключові слова: цінності, технології, компетентність, ініціатива, діагностика.

Література:

1. Равен Джон. Педагогическое тестирование. М., 2001, 142с.
2. Осваиваем социальные компетентности. Под ред. Зимней И.А. М., 2011, 592с.
3. Смит Ноэль. Психология. Современные системы. С.-П.,2007, 543с.